

Ekonomisk månadsuppföljning för nämnden
för utbildning, kultur och fritid per februari
2024

8

2024UKFN73

Nämnden för utbildning, kultur och fritid

Datum
2024-03-21

Diarienummer
2024UKFN73 042

Ekonomisk månadsuppföljning för nämnden för utbildning, kultur och fritid per februari 2024

Förslag till beslut

Nämnden för utbildning, kultur och fritid godkänner prognos per februari 2024 och ger förvaltningen i uppdrag att genomföra åtgärder för en ekonomi i balans.

Nämnden för utbildning, kultur och fritid delger kommunstyrelsen och kommunfullmäktige prognosen och nämnden för utbildning, kultur och fritids beslut.

Sammanfattning av ärendet

Nämnden för utbildning, kultur och fritid prognostiserar en negativ avvikelse om 5,7 mnkr. Förskolan prognostiserar ett överskott till följd av färre elever än budgeterat medan grundskolan visar underskott då grundskoleenheterna har svårt att anpassa kostnadsnivån till minskande elevtal och anslagen budget.

Grundskolan fortsätter arbetet med att anpassa organisationen efter det minskande elevantalet. En stor del av årets totala underskott tillhör vårterminen 2024 och är en direkt följd av skolornas organisation under läsåret 2023-2024.

Budgeten för investeringar inkluderar förvaltningens förslag till ombudgetering med anledning av 2023 års bokslut. Ombudgeteringarna beslutas av kommunfullmäktige den 27 mars. Prognosen för årets investeringar uppgår till 16 mnkr vilket är i nivå med budgeterade anslag.

I bilagan *Månadsprognos per februari 2024, nämnden för utbildning, kultur och fritid* redovisas prognoser, avvikelser och vidtagna åtgärder för 2024.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 21 mars 2024
- Månadsprognos per februari 2024, nämnden för utbildning, kultur och fritid

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet redovisar ekonomiska prognoser, avvikelser och vidtagna åtgärder.

Förvaltningens bedömning

Inom nämnden för utbildning kultur och fritids ansvarsområde finns ett sammantaget prognostiserat underskott. Ett arbete pågår för de verksamheter som visar underskott för att nå en ekonomi i balans.

Pia Alhäll
Kommundirektör

Oskar Nilsson
Ekonomichef

Februariprognos 2024

Nämnden för utbildning, kultur och fritid

Innehållsförteckning

Nämnden för utbildning, kultur och fritid	3
1.1 Driftsredovisning	3
1.2 Åtgärder	5
1.3 Investeringsredovisning.....	7

Nämnden för utbildning, kultur och fritid

1.1 Driftsredovisning

tkr	Prognos 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023
Nämnden för utbildning, kultur och fritids reserv	0	0	0	0
Sektorledning	16 296	14 796	-1 500	14 924
Förskola	305 504	311 004	5 500	301 988
Grundskola	719 950	710 250	-9 700	734 842
Gymnasium	224 697	224 697	0	214 732
Elevhälsa och utveckling	47 435	47 435	0	45 499
Kultur och fritid	119 999	119 999	0	118 341
Nettokostnad	1 433 881	1 428 181	-5 700	1 430 326

Nämnden för utbildning, kultur och fritid prognostiserar en negativ avvikelse mot budget om 5,7 mnkr, motsvarande 0,4 procent av nämndens nettobudget.

Sektorns underskott utgörs till stor del av grundskoleenheternas negativa budgetavvikelse. I övrigt finns såväl överskott som underskott inom sektorn.

Sektorledning

Sektorledning prognostiserar en negativ avvikelse mot budget om 1,5 mnkr, motsvarande 10,1 procent av nettobudget. Underskottet förklaras främst av ökade kostnader i samband med införandet av nytt elevadministrativt system.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten prognostiserar en positiv avvikelse mot budget om 5,5 mnkr, motsvarande 1,8 procent av verksamhetens nettobudget. Barnantalet beräknas bli ca 95 färre än budgeterat inom samtliga verksamhetsformer inom både kommunal och enskild regi. Det finns dock en osäkerhet kring höstterminens barnantal. Utifrån det prognostiserade barnantalet borde verksamheten redovisa en positiv budgetavvikelse om 9,7 mnkr.

De kommunala förskoleenheterna har ca 60 färre inskrivna barn än budgeterat, vilket motsvarar ett centralt överskott om 4,2 mnkr. Förskoleenheternas budget justeras utifrån inskrivna barn och prognostiserar ett underskott om 1,9 mnkr. Flera enheter förväntas ha ett betydligt lägre barnantal till hösten och har inte möjlighet att anpassa organisationen fullt ut. Detta då det finns en osäkerhet kring nästkommande års barnantal och verksamheten vill inte riskera att tappa kompetent personal. Pedagogisk omsorg prognostiserar ett överskott om 0,2 mnkr och beräknas ha 15 färre inskrivna barn än budgeterat. Överskottet är lågt i relation till barnantal då barnen är ojämnt fördelade mellan dagbarnvårdare samt geografiska områden. Köpta och sålda platser prognostiserar en positiv avvikelse

mot budget om 1 mnkr på grund av ca 20 färre barn än budgeterat. Antalet köpta platser för barn med särskilda behov har ökat vilket bidrar till en lägre prognos i relation till barnantal. Vidare prognostiserar administration och ledning ett överskott om 1,8 mnkr med anledning av vakanta tjänster samt återhållsamhet gällande centrala budgetposter.

Verksamheten har inte budget för omsorg på obekvämt arbetstid i nuvarande budget/plan och det råder en stor osäkerhet kring efterfrågan samt vilka kostnader det kommer att innebära.

Grundskoleverksamhet

Grundskoleverksamheten prognostiserar en negativ avvikelse om 9,7 mnkr, motsvarande 1,4 procent av nettobudget. Det är ca 30 fler elever i fritidshem i både kommunal och enskild regi vilket innebär en negativ avvikelse mot budget om 1,1 mnkr. Samtidigt genererar fler elever i kommunala fritidshem högre intäkter om 0,7 mnkr.

Skolenheternas totala underskott uppgår till 12,1 mnkr, varav hälften tillhör Rävlandaskolan. Det beror främst på en för stor personalorganisation i förhållande till antal elever. Underskottet beror även på extra resurser för elever med särskilda behov samt få elever i tidigaredelens klasser. Andra skolor som prognostiserar stora underskott är; Landvetterskolan 2 mnkr, Härrydaskolan 1 mnkr och Fagerhultskolan 0,9 mnkr. Centrala budgetposter om sammantaget 4,7 mnkr planeras ej att tas i anspråk i syfte att täcka delar av skolenheternas underskott.

Kostnaderna för skolskjuts inklusive resor mellan enheterna under skoldagen prognostiseras att överskrida budget med 1,6 mnkr. Anpassad grundskola prognostiserar en negativ avvikelse om 0,5 mnkr med anledning av flera elever med stora behov på Djupedals enhet.

Gymnasieverksamhet

Gymnasieverksamheten prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Elevantalet hemmahörande i Härryda kommun beräknas bli ca 90 färre i jämförelse med budgeterat, men då det är tidigt på året och antagningen för höstterminen inte är klar råder stor osäkerhet. Inom verksamheten återfinns både under- och överskott. För Hulebäcksgymnasiet prognostiseras ett underskott om 10,2 mnkr då det antagits fler elever än budgeterat, vilket innebär ökade kostnader för både personal och läromedel. Det är även fler elever på det individuella programmet där kostnaden per elev är högre än genomsnittet. Fler elever på Hulebäck innebär också att det säljs fler och köpts färre platser jämfört med budget, vilket leder till ett överskott för såld/köpt regi om 9,6 mnkr. Kostnader för skolskjuts beräknas bli 1,4 mnkr lägre än budgeterat. Den anpassade gymnasieskolan lämnar en negativ prognos om 0,8 mnkr då elevantalet ökar. Budgeten för den anpassade gymnasieskolan har förstärkts med 5,9 mnkr inför året genom en omfördelning från budgeten för köpt/såld regi. I prognosen är en kostnad för anpassning av lokaler, som används för LSS-verksamheten, inräknad om 2,3 mnkr vilken är osäker.

Elevhälsa och utveckling

Elevhälsa och utveckling prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Det finns

dock en stor osäkerhet avseende intäkter från Migrationsverket för asylsökande elever samt för mottagandet av personer på flykt från Ukraina. Dessa elever har minskat i antal den senaste tiden vilket även ställer krav på enheten Centrum för flerspråkigt lärande att anpassa sin organisation i och med lägre prognostiserade intäkter från Migrationsverket.

Kultur och fritid

Kultur och fritid prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Det finns dock mindre budgetavvikelser inom verksamheten kopplat till lokaler och personalresurser.

1.1.1 Barn- och elevantal

Verksamhet	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse 2024
Förskola	2 361	2 266	-95
Grundskola	6 001	6 005	4
Gymnasiet	1 888	1 801	-87

1.2 Åtgärder

Sektorledning

Kostnaden avseende införandeprojektet av det elevadministrativa systemet är av engångskaraktär och ingen åtgärd förutom en generell återhållsamhet planeras.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten fortsätter att arbeta aktivt med att skapa förståelse och ansvarstagande över budgetprocessen. Det sker bland annat genom månatliga organisationsmöten med verksamhetschef, rektorer och stödfunktioner. Rektorerna hjälper varandra kollegialt vilket har bidragit till en större förståelse för varandras utmaningar. Verksamhetschef närvarar en gång per termin på respektive rektors ekonomiuppföljning samt oftare vid behov vilket har bidragit till ökad delaktighet och genererar en tydligare ekonomistyrning.

Förskoleverksamheten har under ett år arbetat med strategisk personalplanering. Schemaläggning, pedagogernas uppdrag och barnens vistelsetid bakas ihop i ett verksamhetssystem som hjälper oss att arbeta mer anpassat efter barnen och skapar förutsättningar för pedagogernas arbetsmiljö. En annan effekt är även en mer kostnadseffektiv organisation.

Ett stort fokusområde för hela rektorsgruppen är framtidens kompetensutmaning i kombination med minskat barnantal vilket ställer krav på rektorerna att hela tiden aktivt arbeta med sin organisation och bemanning. Det har identifierats ett ökat behov av samarbete mellan enheter för att behålla kompetensen inom kommunen och låna pedagoger mellan varandra under perioder när ekonomin kräver en stramare bemanning.

Grundskoleverksamhet

Grundskolan fortsätter arbetet med att anpassa organisationen efter det minskande elevantalet. En utmaning är den begränsade flexibiliteten när det gäller tillsvidareanställda, vilka inte kan avslutas i samma takt som organisationen behöver förändras. Dessutom är minskningen inte jämn över åren utan fluktuerar över tid. En stor del av årets totala underskott tillhör vårterminen 2024 och är en direkt följd av skolornas organisation under läsåret 2023-2024. Enstaka skolenheter prognostiserar ett betydande underskott. Åtgärder vidtas på dessa skolor för att främja studiero och måluppfyllelse, vilket är en del av förklaringen till de stora underskotten. Dessa åtgärder medför ökade kostnader, exempelvis genom personalförstärkningar. Rektorererna arbetar tillsammans med verksamhetschefen utifrån en långsiktig handlingsplan för att successivt minska det prognostiserade underskottet.

Under året ska grundskolan fortsätta med ett utvecklingsarbete inom rektorsgruppen, liknande det framgångsrika arbete som bedrivs inom förskolan. Rektorererna möts i mindre grupper för att tillsammans med verksamhetschefen och stödfunktioner öka transparensen mellan enheterna. Fokus ligger på att identifiera och adressera utmaningar samt framgångsfaktorer, särskilt inom områden som personalekonomi och planering av skolans organisation. Detta initiativ syftar till att stärka samarbetet och utbytet av bästa praxis mellan enheterna för en mer hållbar och effektiv skolverksamhet. Som en del av detta stöds rektorererna av en senior rektor för att skapa en hållbar organisation inom budgetram. Alla skolor som prognostiserar ett budgetöverskridande om två procent ska ta fram en handlingsplan med åtgärder för att nå en budget i balans.

För att hantera små skolenheter, där det är svårt att rymma grundbemanningen inom enhetens budget, krävs strategiskt tänkande och flexibilitet. En möjlig strategi kan vara att intensifiera samarbetet med andra enheter och dela på kostnader. På längre sikt kan det vara nödvändigt att överväga att skapa större skolenheter med mindre antal rektorer för att upprätthålla en ekonomiskt hållbar verksamhet.

Gymnasieverksamhet

Gymnasieverksamhetens utökning av antalet utbildningsplatser har gett förväntat resultat. Med anledning av det ökade elevantalet och en omorganisation av arbetsuppgifter mellan sektorchef och verksamhetschef återförs tjänsten som utvecklingsledare med en omfattning av 50 procent. En budgetpost för anpassningar av lokaler och personella resurser för korttidstillsyn för skolungdom över 12 år inom ramen för LSS upprättas. Trots utökningar har gymnasieverksamheten en budget i balans.

Elevehälsa och utveckling

På grund av lägre prognostiserade intäkter från Migrationsverket för asylsökande elever samt för mottagandet av personer på flykt från Ukraina kommer Centrum för flerspråkigt lärande att anpassa sin organisation med ett par tjänster till höstterminen.

1.3 Investeringsredovisning

tkr	Prognos 2024	Budget 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023
Sektorsledning	1 100	1 100	0	0
Förskola	3 114	3 114	0	2 004
Grundskola	7 151	7 151	0	4 473
Gymnasium	2 085	2 085	0	2 015
Elevhälsa och utveckling	100	100	0	0
Kultur och fritid	2 880	2 880	0	809
Nettoutgift	16 430	16 430	0	9 301

Budget 2024 är inklusive förväntade ombudgeteringar.

Sektorn prognostiserar ingen avvikelse mot budget avseende investeringar. För att möta ny lagstiftning och politiska mål för hållbarhet köps ytterligare källsorteringskärl in till sektorns verksamheter.

Förskolan fortsätter sitt arbete för att uppnå likvärdig standard avseende arbetsmiljö och utemiljö på förskolorna. Verksamheten gör även investeringar för att höja standarden i samband med renovering av förskolor genom utbyte av äldre möbler och lekutrustning.

Grundskolans investeringar avser möbler och teknisk utrustning samt fortsatt utrustande av Fagerhultsskolan.

Gymnasiets investeringar avser möbler för en bra fysisk arbetsmiljö för både personal och elever. Fortsatt satsning görs på teknisk utrustning för undervisning samt ljud-/högtalarsystem som både kan användas för undervisning men även för att nå ut med direktinformation.

Kultur och fritids investeringsbudget planeras att användas till konstförvaring och teknisk utrustning till kulturhusen, samt inventarier till den nya idrottshallen i Mölnlycke.

Uppföljning av nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2023

9

2024UKFN19

Nämnden för utbildning, kultur och fritid

Datum
2024-03-21

Diarienummer
2024UKFN19 003

Uppföljning av nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2023

Förslag till beslut

Nämnden för utbildning, kultur och fritid godkänner *Uppföljning av nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2023*.

Nämnden för utbildning, kultur och fritid delger kommunstyrelsen beslutet och *Uppföljning av nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2023*.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen har genomfört uppföljning och åtgärder utifrån planen för intern kontroll 2023, antagen av nämnden för utbildning, kultur och fritid den 17 januari 2023 § 13.

Uppföljningen har lett till att brister kunnat upptäckas inom det nämnds specifika riskområdet samhällsstörningar, vilket medför att ytterligare åtgärder planeras genomföras för att hantera och minimera risken under 2024.

Sammantaget bedömer förvaltningen att arbetet med intern kontroll har genomförts på ett fullgott sätt i enlighet med planen för 2023.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 21 mars 2024
- Uppföljning av nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2023, 27 februari 2024
- Nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2023, 5 dec 2022

Ärendet

I reglementet för intern kontroll, antagen av kommunfullmäktige 2 februari 2023 § 8, framgår det att kommunstyrelsen och övriga nämnder årligen ansvarar för att upprätta, genomföra och följa upp plan för intern kontroll.

En god intern kontroll är en viktig faktor för att säkerställa att verksamheten och den finansiella rapporteringen fungerar på ett tillfredsställande sätt.

Reglementet beskriver att kommunstyrelsen och övriga nämnder med rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att verksamheten:

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts
- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- präglas av ett gott omdöme och en god kultur.

Förvaltningen har genomfört uppföljning och åtgärder utifrån planen för intern kontroll 2023, antagen av nämnden för utbildning, kultur och fritid 17 januari 2023 § 13.

I nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2023 har fem riskområden valts ut för kontroll under 2023 – hot och otillbörlig påverkan, kompetensförsörjning, IT-säkerhet, inköp och upphandling samt samhällsstörningar. Uppföljningen har skett på förvaltningsövergripande nivå förutom riskområdet samhällsstörningar som granskats specifikt av sektorn för utbildning, kultur och fritid.

I uppföljningen framgår att åtgärder för att minska och hantera risker till största del fungerar som avsett. Mindre brister/avvikelser har upptäckts, varför ytterligare åtgärder kommer vidtas för att minimera riskområdena. Specifikt för nämndens uppföljning är att brister har kunnat upptäckas inom riskområdet samhällsstörningar, vilket medför att ytterligare åtgärder planeras genomföras under 2024 för att hantera och minimera risken.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen bedömer att förslag till beslut inte medför ekonomiska konsekvenser.

Förvaltningens bedömning

Uppföljning har gjorts inom samtliga fem riskområden. De kontroller som genomförts visar att vidtagna åtgärder för att hantera risker till största del fungerar som avsett. Mindre brister/avvikelser har upptäckts, varför ytterligare åtgärder kommer vidtas för att hantera och minimera riskområdena.

Förvaltningen gör bedömningen att arbetet med intern kontroll har utförts på ett fullgott sätt.

Pia Alhäll
Kommundirektör

Birgitta Flärdh
Utvecklingschef

Uppföljning av plan för intern kontroll 2023

Nämnden för utbildning, kultur och fritid

Kommunens arbete med intern kontroll

En god intern kontroll är en viktig faktor för att säkerställa att verksamheten och den finansiella rapporteringen fungerar på ett tillfredsställande sätt. Enligt det av kommunfullmäktige antagna reglementet för intern kontroll ska kommunstyrelsen och övriga nämnder med rimlig grad av säkerhet säkerställa att verksamheten

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts
- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- präglas av ett gott omdöme och en god kultur.

Förvaltningen redovisar nedan uppföljningen av nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2023, fastställd den 18 december 2022 § 231. Planen utgår från den riskanalys som förvaltningen har genomfört, där risker prioriterades utifrån sannolikhet och konsekvens.

Uppföljning av plan för intern kontroll 2023

Risk	Kontroll	Kontrollbedömning	Resultat av uppföljning	Ny uppföljning eller åtgärd
<p>Hot och otillbörlig påverkan Risk att medarbetare fattar felaktiga myndighetsbeslut på grund av hot eller otillbörlig påverkan.</p>	Granskningen har fortsatt under 2023 med en uppföljning av medarbetarundersökningen om rutiner för hot och våld är kända, ändamålsenliga och upplevs som tillräckliga av medarbetare.	 Mindre brister	<p>Medarbetarundersökningen genomfördes under hösten 2023. Resultatet av undersökningen visar att denna typ av utsatthet har fått samma resultat eller minskat jämfört med 2021 års mätning. För 2023 anger 8 procent att de blivit utsatta för hot och 7 procent svarar att de blivit utsatta för våld. Sektorn för socialtjänst och sektor för utbildning kultur och fritid står tillsammans för störst andel som uppgett sig utsatta. Arbete kopplat till område hot och våld kommer fortsätta ske under 2024.</p> <p>I vilken omfattning nuvarande rutiner för hot och våld är kända, ändamålsenliga och upplevs som tillräckliga av medarbetare har inte följts upp genom medarbetarundersökningen. Därför kommer förvaltningen följa upp detta under 2024 genom stickprov. Däremot har informationsinsatser genomförts under 2023 för att sprida kunskap om ämnet hot och våld samt tillhörande rutiner. Vidare är rutinen för hot och våld är under revidering och kommer därefter att spridas inom förvaltningen för att bli känd, även förvaltningens information på intranätet kommer förenklas och tydliggöras.</p>	Granskning av att rutiner för hot och våld är kända, ändamålsenliga och upplevs som tillräckliga av medarbetare, genom stickprov.
<p>Kompetensförsörjning Risk för att förvaltningen inte klarar av att ha rätt kompetens bland personal genom svårigheter att rekrytera, att behålla personal, eller att många blir frånvarande samtidigt.</p>	Uppföljning och analys av resultatet från granskning av kompetensförsörjningsplanen som genomfördes 2022, samt fortsatt översyn av kompetensförsörjningens processer med fokus på vad det får för effekt i praktiken och hur de kan utvecklas.	 Mindre brister	<p>Förvaltningen har genomfört en uppföljning och analys av granskningen som genomfördes 2022 och ringat in förbättringsområden. Av analysen framkommer att befintligt stödmaterial till kompetensförsörjningsplanen behöver förtydligas och behovet av en processkarta synliggjordes för att förtydliga hur processerna hänger ihop. En processkarta har därför tagits fram.</p> <p>Under 2023 har det fortsatta arbetet med översyn av kompetensförsörjningens processer pågått och kommer pågå löpande för att på kort och lång sikt fånga upp och möta sektorernas behov inom kompetensförsörjning. Personalfunktionen kommer fortsätta följa effekterna i praktiken, men ser svårigheter med att mäta effekter.</p> <p>Förvaltningen bedömer att inga ytterligare åtgärder behöver vidtas i dagsläget inom ramen för intern kontroll.</p>	En översyn av stödmaterial kommer genomföras under 2024, inom ordinarie process.
	Granskning av referenstagning och bakgrundskontroll i samband med vikarieanskaffning	 Inga brister	Förvaltningen har granskat referenstagning och bakgrundskontroll i samband med vikarieanskaffning. Bemanningsenheten har som rutin att ta referenser och göra bakgrundskontroll i samband med all vikarierekrytering, oavsett till	

Risk	Kontroll	Kontrollbedömning	Resultat av uppföljning	Ny uppföljning eller åtgärd
			<p>vilken sektor rekryteringen görs. Sedan oktober 2023 använder bemanningsenheten till nästan 100% digital referenstagning via systemet Refapp. Det nya arbetssättet möjliggör att ta in två till tre referenser per kandidat, varav en är en tidigare chef.</p> <p>Bakgrundskontroller i form av polisens utdrag ur belastningsregistret genomförs inom verksamheter enligt rutin, olika utdrag begärs in beroende på vilket arbete personen söker.</p> <p>Ingen anställning sker utan att både referenser och utdrag ur belastningsregister är inlämnade och godkända. Detsamma gäller för gymnasiet där sektorn för utbildning, kultur och fritid själva hanterar vikarieanskaffningen.</p> <p>Utifrån hur arbetet med referenstagning och bakgrundskontroller av vikarier fungerar bedömer förvaltningen att befintliga åtgärder för att hantera risken fungerar som avsett och inga ytterligare åtgärder behöver vidtas. Det pågår dock alltid ett löpande arbete med förbättringar för att effektivisera och kvalitetssäkra processen.</p>	
	<p>Utvärdering av effekterna från kompetensförsörjningspotten och kompetensutvecklingsmedel</p>	<p> Inga brister</p>	<p>Förvaltningen har tittat på effekterna från kompetensförsörjningspotten och kompetensutvecklingsmedel och kan konstatera att det är svårt att mäta effekterna på kort sikt.</p> <p>Kompetensförsörjningspotten och kompetensutvecklingsmedlen används som en del i arbetet med kompetensförsörjningsplanen för att behålla och kompetensutveckla befintlig personal. Kompetensförsörjningspotten har under 2023 nyttjats till fullo och de centrala kompetensutvecklingsmedlen har nyttjats till ca 80 procent. Förvaltningen bedömer utifrån nyttjandegraden att sektorerna är positiva och vill nyttja möjligheten till kompetensutveckling och att använda kompetensförsörjningspotten.</p> <p>Förvaltningen ser att avsatta medel medför att sektorerna kan arbeta med strategisk kompetensutveckling i mycket högre grad än om medlen inte fanns. Effekterna är långsiktiga och möjliggör för sektorerna att rikta kompetensförsörjningspotten och kompetensutvecklingsmedlen dit kompetensbehoven är som störst. Utifrån den återkoppling som personalfunktionen får upplevs att behovet finns av insatserna samt att de ger önskad effekt vid nyttjande. Inga ytterligare åtgärder planeras inom ramen för detta område.</p>	

Risk	Kontroll	Kontrollbedömning	Resultat av uppföljning	Ny uppföljning eller åtgärd
IT-säkerhet Risk för bristande IT-säkerhet, vilket kan medföra driftstörning, dataläckage och dataförlust.	Säkerhetsanalys av kommunens infrastruktur med fokus på Microsoft. Granskningen görs i samverkan med tillverkaren.	◆ Mindre brister	Under 2023 har det gjorts en säkerhetsanalys av förvaltningens infrastruktur med fokus på Microsoft. Analysen har gjorts med hjälp av extern part. Analysen har identifierat förbättringsområden där åtgärder har satts in med fokus på att minska risken för skada. En åtgärd är användningen av multifaktorer för inloggning, det vill säga identifiering av användare för inloggning. Genom multifaktor för inloggning skyddas användare och informationen bättre. Även åtgärd kring klientbehörigheter har vidtagits samt ett förbättrat webbfilterskydd. Rutiner för behörigheter i verksamhetssystem har tagits fram. Även ett protokoll för ett testförfarande vid införande eller förändringar i verksamhetssystem. För områden där brister identifierats har förbättringsåtgärder vidtagits.	
	Efter att första säkerhetsanalysen har genomförts så genomförs ytterligare en säkerhetsanalys för att verifiera att identifierade och beslutade förbättringsåtgärder har genomförts.	Ingen bedömning gjord	En andra säkerhetsanalys för uppföljning av förbättringsåtgärder har ännu inte genomförts, men kommer genomföras under 2024. Anledningen till att den uppföljande analysen inte har genomförts än är att åtgärderna som vidtagits efter den första säkerhetsanalysen behöver inarbetas och hinna få effekt innan de kan utvärderas.	Genomföra en säkerhetsanalys för att verifiera att identifierade och beslutade förbättringsåtgärder har genomförts.
Inköp och upphandling Risk för bristande kompetens inom inköp och upphandling.	Översyn av brister inom inköp- och upphandlingsprocessen utifrån stöd, roller, förväntningar, rutiner och kompetens	◆ Mindre brister	Under 2023 har upphandlingsenheten arbetat fram nya riktlinjer för direktupphandling som har beslutats i förvaltningens ledningsgrupp. I samband med nya riktlinjer har rutinerna för direktupphandling justerats och en e-tjänst upprättats. Detta medför en säkrare hantering av direktupphandling och köp utanför ramavtal. Upphandlingsenheten har implementerat riktlinjerna genom besök i samtliga ledningsgrupper inom hela förvaltningen. Där önskemål funnits har även föredrag hållits på APT. Redan under sista kvartalet märks stor skillnad på förvaltningens medvetenhet i fråga om upphandling, rutiner och processer. Upphandlingsenheten kommer varje kvartal att följa upp att riktlinjerna följs. Förvaltningen bedömer att inga ytterligare åtgärder krävs inom ramen för intern kontroll.	
	Granskning av upphandlingar som gjorts av de verksamheter som gör stora upphandlingar men sällan.	◆ Mindre brister	Upphandlingsenheten upprättar upphandlingsmallar som alltid hålls aktuella utifrån lag, praxis och politiska inriktningar. Genom att tillhandahålla detta ska förvaltningen bland annat säkerställa att processen och leverantörsmarknaden hanteras lika. Stickprov har utförts på upphandlingar gjorda av andra verksamheter (anställda och konsulter). Stickproverna visar att mallarna inte används i sin helhet men att vissa	Under första kvartalet 2024 kommer en första workshop att hållas där huvudmålet är att hitta en gemensam struktur och arbetssätt i upphandlingsprocessen.

Risk	Kontroll	Kontrollbedömning	Resultat av uppföljning	Ny uppföljning eller åtgärd
			<p>väsentliga delar har lyfts över till egna mallar. Det indikerar på att samverkan över sektorsgränserna ytterligare behöver förstärkas. Sen sista kvartalet 2023 har ett samverkansforum i syfte att stärka upphandlingsarbetet inom förvaltningen upprättats. Samverkansforumet kommer att mötas regelbundet, varannan månad. Förvaltningen bedömer att inga ytterligare åtgärder krävs inom ramen för intern kontroll.</p>	
<p>Samhällsstörningar Risk för avbruten verksamheten eller att verksamheten delvis behöver vara stängd.</p>	<p>Fortsatt uppföljning av kännedomen av rutiner för in- och utrymning i förskolor, skolor och gymnasium.</p>	<p> Mindre brister</p>	<p>Samtliga enheter har fungerande utrymningsplaner och uppfyller därmed lagkravet.</p> <p>Ungefär 50 procent av enheterna har upprättat inrymningsplan, vilket är en ökning gentemot föregående år. Förvaltningen kommer arbeta vidare med uppföljning av de enheter som ännu inte upprättat inrymningsplan under 2024. Stödmaterial är upprättat och finns tillgängligt för samtliga rektorer.</p>	<p>Uppföljning av upprättande av inrymningsplan inför höstterminen 2024.</p> <p>Under 2024 kommer utbildning inom pågående dödligt våld att påbörjas.</p>

Nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll

2023

Den 5 december 2022

Intern kontroll

En god intern kontroll är en viktig faktor för att säkerställa att verksamheten och den finansiella rapporteringen fungerar på ett tillfredsställande sätt. Enligt det av kommunfullmäktige antagna reglementet för intern kontroll ska kommunens nämnder årligen upprätta en plan för områden som ska granskas under året för att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att verksamheten

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts
- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- har ett gott omdöme och en god kultur.

Förvaltningen har genomfört en riskidentifiering av rådande riskmiljö, både på sektorsnivå och förvaltningsövergripande nivå. Riskidentifieringen grundar sig i en värdering av sannolikheten och konsekvensen om risken inträffar. Sannolikheten och konsekvensen bedöms på en femgradig skala som därefter multipliceras, vilket ger ett totalt riskvärde mellan 1-25. Utifrån denna riskidentifiering görs därefter en prioritering av de risker som är mest relevanta att granska genom planen för intern kontroll. Planens syfte är kontrollera att de åtgärder som vidtas för att undanröja, minimera och förebygga att riskerna infaller har avsedd effekt. De risker som redovisas i dokumentet är de risker som förvaltningen föreslår nämnden för utbildning, kultur och fritid att granska.

Planen kommer följas upp av nämnden för utbildning, kultur och fritid i samband med årsbokslut för 2023.

Riskområde	Riskbeskrivning	Riskvärde	Befintliga arbetssätt och rutiner för att hantera/minska risken	Kontroll
Hot och otillbörlig påverkan	Risk att medarbetare fattar felaktiga myndighetsbeslut på grund av hot eller otillbörlig påverkan.	16	<p>Förvaltningens säkerhetsenhet arbetar mot hot och otillbörlig påverkan genom riktlinjer, rutiner, utbildningar, information och stöd till medarbetare som drabbas.</p> <p>Förvaltningen har en handlingsplan för hot och våld och enligt den ska åtgärdsplaner tas fram av ansvarig chef. Arbetsplatser med risk för hot och våld ska ha särskilda rutiner för hur situationer ska hanteras. Det sker även fackligt samverkan i frågan.</p> <p>Utbildning för politiker sker inför varje mandatperiod. En digital utbildning för förvaltningen genomfördes 2022 om att arbeta i en politisk styrd organisation.</p> <p>Vid anställning av vissa särskilda tjänster genomförs en kontroll för att undvika infiltration.</p>	Risken granskades under 2022. Granskningen fortsätter även 2023 där en uppföljning sker genom medarbetarundersökningen om rutiner för hot och våld är kända, ändamålsenliga och upplevs som tillräckliga av medarbetare.
Kompetensförsörjning	Risk för att förvaltningen saknar rätt kompetens hos medarbetare på grund av svårigheter att rekrytera, att behålla personal, eller att många blir frånvarande samtidigt.	12	<p>Kompetensförsörjning är utvalt som ett kommungemensamt område i verksamhetsplan för 2023. En styrgrupp och tvärsektoriell arbetsgrupp kommer leda och genomföra särskilt arbete inom området.</p> <p>Kompetensförsörjningsplaner tas fram och det finns ett proaktivt arbete genom arbetsgivarvarumärket.</p> <p>Ett arbete sker också med kompetensutvecklingsmöjligheter och med resursfördelning. Inom vissa områden sker samverkan, exempelvis med GR-kommunerna.</p>	<p>Uppföljning och analys av resultatet från granskning av kompetensförsörjningsplanen som genomfördes 2022.</p> <p>Fortsatt översyn av kompetensförsörjningens processer med fokus på vad det får för effekt i praktiken och hur de kan utvecklas.</p> <p>Granskning av att referenstagnation och bakgrundskontroll genomförs i samband med vikarieanskaffning.</p> <p>Utvärdering av effekterna från förvaltningens kompetensutvecklingsmedel.</p>

Riskområde	Riskbeskrivning	Riskvärde	Befintliga arbetssätt och rutiner för att hantera/minska risken	Kontroll
IT-säkerhet	Risk för bristande IT-säkerhet, vilket kan medföra driftstörning, dataläckage och dataförlust.	12	<p>Det finns rutiner som tydliggör att säkerhet alltid ska beaktas vid implementering av ny programvara.</p> <p>Ett arbete har gjorts av att utveckla behörighetsstrukturer och kontrollera hur rättigheter delas ut.</p>	<p>Det planeras två säkerhetsanalyser. Först en säkerhetsanalys av förvaltningens infrastruktur med fokus på Microsoft. Granskningen görs i samverkan med tillverkaren.</p> <p>Därefter genomförs ytterligare en säkerhetsanalys för att verifiera att identifierade och beslutade förbättringsåtgärder har genomförts.</p>
Inköp och upphandling	Risk för att bristande kompetens inom inköp och upphandling.	15	<p>Alla beställare i förvaltningen genomgår utbildning innan de kan göra inköp. För att säkerställa en hög kompetens och minska antalet misstag har ett arbete skett av att minska antalet beställare.</p> <p>Upphandlingsenheten finns som stöd och förvaltningen har rutiner inom området.</p> <p>Det har påbörjats arbete med kategoristyrning.</p> <p>Det sker även en ökad samverkan mellan upphandlingsenheten och övriga verksamheter genom olika forum och internutbildningar.</p>	<p>Översyn av brister inom inköp- och upphandlingsprocessen utifrån stöd, roller, förväntningar, rutiner och kompetens</p> <p>Granskning av upphandlingar som gjorts av de verksamheter som gör stora upphandlingar men sällan.</p>

Riskområde	Riskbeskrivning	Riskvärde	Befintliga arbetssätt och rutiner för att hantera/minska risken	Kontroll
Samhälls- störningar	Risk för extraordinära händelser skapar stora störningar för förvaltningens verksamheter.	8	<p>Förvaltningen har rutiner och beredskap för extraordinära händelser. Några exempel på dessa är förebyggande brandskydd, krisorganisation och kriskommunikation.</p> <p>Sektorn för utbildning, kultur och fritid har påbörjat ett arbete med att ta fram en gemensam mall för inrymning inom sektorns olika verksamheter. Denna mall ska vara utgångspunkt för den lokala inrymningsplan och de rutiner som ska gälla på varje enhet utifrån dess lokala förutsättningar.</p> <p>Ett arbete har gjorts med att tydliggöra kriskommunikationen och kommunikationsvägar för sektorsledningen och verksamheter inom sektorn för utbildning, kultur och fritid.</p> <p>Det pågår ett arbete med att ta fram en gemensam krisplan för sektorn utbildning, kultur och fritid.</p>	<p>Risken följdes upp 2022. Under 2023 ska mallen för inrymning kommuniceras inom sektorn för utbildning, kultur och fritid.</p> <p>Utifrån denna ska varje enhet under året ta fram en lokal inrymningsplan. Att detta har genomförts av alla enheter kommer följas upp.</p>